

Ditjhelete tsa rona

Ditjhelete tsa rona di hlaha ho tjhelete e fanwang ya mmuso, dikoloto le phaello e fumawang ho tswa ho mesebetsi ya rona le dipeheletso. Re sebedisa tjhelete ena ho fana ka ditshebeletso le ho baballa le ho ntlafatsa thepa ya rona ho tliša molemo bakeng sa NWU le ditho tsa rona.

Senotlolo sa ho dula re le maemong a matle le ho tsitsa ditjheleteng ke ka ho laola tjhelete eo re e fumanang le eo re e sebedisang, jwalo ka ha ho lekantswe tekanyotjheleteng ya rona ya dilemo tse tharo.

Baamehi ba ruang melemo ho yona

Ditho tsa rona kaofela di tla una molemo ha re le maemong a matla ditjheleteng. Ho tsitsa ditjheleteng ho bolela hore re tla lefisa tjhelete e utwahalang bakeng sa ditefello tsa thuto, re patale basebetsi hantle re be hlalose ditjeho tsa rona ka bolokolohi ho bafani ba rona le Lefapha la Thuto e Phahameng le Thupello.

Ditaba tsa dintho tse bonahalang (dipakane kapa dithuso tse amehang)

Thuso ya 4 (botsitso ditjheleteng) ke yona tsepamiso ya rona e ka sehloohong, empa dipakane tsa rona kaofela le dithuso di ya kenella kaha re hloka tjhelete ho di finyella le ho di kenya tshebeletsong.

Ho se tsitse ho amehang

Ho na le ho sa qaqang hantle ditabeng tsa thuto e phahameng mabapi le ho laola ditjeho tsa thuto le tsela ya ho lefa ya NSFAS, le ho tshwenyeha ka hore thuto e sa lefellweng e etsa hore re itshetlehe haholo le ho feta ka tjhelete ya mmuso.

Ditahleho tse ka hlahang tse ding lenaneng la rona la ditahleho tse ka hlahang le tsona di ya ameha, kaha re hloka tjhelete bakeng sa mesebetsi yohle e hlokehang ho di fokotsa.

Taba tsa dintho tse bonahalang: Nnetefatsa botsitso bo tswelang pele ba ditjhelete ba NWU

Re rala ka hloko le ho arola matlotlo ho tshehetsa maano a rona a kgwebo a ka sehloohong. Sena ke sa bohlokwa bakeng sa botsitso bo tswelang pele ba rona ba ditjhelete. Dintlafatso tseleng eo re laolang ditjhelete tsa rona di kenyelletsa ho ngola tekanyotjhelete ya dilemo tse tharo e hlakileng le ho matlafatsa taolo ya tahleho ya ditjhelete e ka hlahang. Re ntjhafatsa dintlha tsa tahleho e ka hlahang ya ditjhelete ya Modele ya ho Ameha ha Ditjhelete le moralo wa ho itshireletsa neng kapa neng ha boitsebiso bo botjha, bo amehang bo ba teng.

Dipalopalo tsa tjhelete e lebelletsweng ya rona di itshetlehle nneteng ya maemo mme re lekanya bakeng sa ditjeho tsa boleng boo re ka bo kgonang, re sebedisa ditekanyetso tse dumelletsweng.

Ha re etsa dipalopalo tsa ditshenyehelo tse boemong bo hodimo tekanyotjheleteng, re sebedisitse ditshupiso tsa maemo a matle ditjheleteng ho tswa ho Lefapha la Thuto e Hhahameng le Thupello le tekanyo ya NWU ya 2023 ya phallo ya ditjhelete e lekanyeditsweng, ka tsela e latelang:

- ditshenyehelo tsa basebetsi e le karolo ya leggolo ya tjhelete e fumanwang
- ditshenyehelo tsa mosebetsi o etswang e le karolo ya leggolo ya tjhelete e fumanwang
- ditshenyehelo tsa tjhelete ya kgwebo e le karolo ya leggolo ya tjhelete e fumanwang

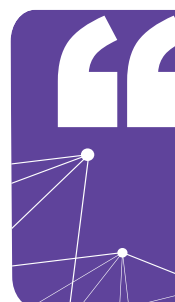
Ho lefella maano a rona a boikitlaetso

Re sebedisa tjhelete ya leano le kgethehileng ho beheletsa diprojekeng tsa maano tse tobileng, tse etswang ka hodimo ho mesebetsi le matlotlo a ho tekanyotjhelete ya mosebetsi e tlwaeleheng. Komiti ya tsamaiso ya yunivesithi e dumella karolelano ya tjhelete ya maano.

Bala ho eketshileng ka diprojeke tsa maano tse karolong ya leano la rona.

Tjhelete ya maano e arolwang ho ya ka pakane/thuso

Linki ya APP	Boleng ba diranta e arotsweng R'000	% e arotsweng
Pakane ya 1	19 115	32,5%
Pakane ya 2	17 104	29,1%
Pakane ya 5	19 400	33,0%
Thuso ya 4	3 200	5,4%
E felletse	58 819	100%

Polelo ya Lekgotla tabeng ya dikoloto

NWU ha e ya ka ya kena ditumellanong tsa dikoloto tsa nako e telele ka 2023.

Polelo ya tumello e tswang Lekgotleng la NWU ka 13 Phupjane 2024.

Kakaretso ya ditjhelete

Kakaretso ena ya ditjhelete ke tlaleho e kopanetsweng ke modulasetulo wa Komiti ya Ditjhelete ya Lekgotla le molaodi ya ka sehloohong bakeng sa ditjhelete le ditsi.

E hlalisa kgutsufatso ya ditlaleho tsa rona tsa ditjhelete bakeng sa 2023, e fana ka boitsebiso mabapi le ho ho lekanya ditjhelete le mekgwa ya tekanyo ya ho laola tjhelete e latelwang, mme e fana ka kakaretso ya seo re se finyellatseng mabapi le ditjhelete.

Ka kopo penya mona bakeng sa kakaretso e felletseng ya ditjhelete le mona bakeng sa kgutsufatso ya kamoo re kentseng se molemo ekonoming le kamoo re finyellatseng dipakane tsa rona tsa ditjhelete.

Qetello

Selemong sa 2023, NWU hape e kentse molemo o tshwarehang ekonoming, mme e kgonne ho finyella dipakane tsa yona ditjheleteng.

NWU e fana ka thuto e phahameng e ditheko tse tlaase, mme sephetho e bile hore baithuti ba 12 358 ba fumane di dikri le di diploma ka 2023 ba loketse ho ba karolo ya basebetsi ya Afrika Borwa le ekonomi ya tsebo.

Diofisi tsa rona tsa Dithuso tsa Ditjhelete di tsamaisitse kakaretso ya dibiliyone tse R2,8 ka ditjhelete tsa dibasari ka selemo sa 2023. Karolo ya sena e ile ya sebediswa ho tshehetsa le ho ntlafatsa ditshebetso tsa dithuto, mme baithuti ba fumane dibasari tsa boleng ba dimiliyone tse R250,1 ho tswa ho ditjhelete tsa rona.

Tjhelete e beheletsweng meahong le thepeng e fihlile ho dimiliyone tse R530,9 (2022: R416,0 dimiliyone le 2021: R353,4 dimiliyone) ho tswa ho matlotlo a Lefapha la Thuto e Phahameng le ditjhelete tsa bontlafatso, le ho tswa ho dipolokelo tsa rona tsa ditjhelete.

Le hoja e se diprojeke kaofela tse qetuweng ka 2023 mme mosebetsi o mong wa ntlafatso o fetelletse ho 2024, matlotlo a rona ka kakaretso a eketsehile ka 10,9% (2022: 12,5% le 2021: 14,9%).

Re ile ra kgonna ho baballa boemo bo botle ba hore re be le bokgoni ba ho patala dikoloto tsa rona le ho ba le tjhelete e lekaneng selemong sa tjhelete sa 2023 ho nnetefatsa hore NWU e tswela pele hantle.

Boholo bo se nang meedi

Ho tsetela ho baithuti ba rona

Diofisi tsa dithuso tsa ditjhelete tsa NWU di ile tsa tsamaisa R2,8 bilione ya dithuso tsa ditjhelete ka 2023.

Tjhelete ya mmuso e nkile karolo ya 80% ya sena mme NWU e fane ka R250 milione (9%). 11% e setseng e ne e tswa mehloding e meng ya kantle.

Karolo ya tlatsetso ya yunivesithi e ne e reretswe ho tshehetsa le ho matlafatsa tshebetso ya thuto, ka hore baithuti ba fumane dibasari tse fihlang ho R250,1 milione ho tswa ditjheleteng tsa NWU.

Lekgotla le bookamedi ba ikemiseditse ho baballa boemo bona bo botle ditjheleteng, le hoja yunivesithi e itshetlehile ka thuso ya ditjhelete ya mmuso le tjhelete e lefellowang bakeng sa dithuto, eo e ileng ya fihlela kakaretso ya 71,1% ya ditjhelete tse fumanwang (2022: 76,2% le 2021: 77,1%).

Ditlaleho tsa ditjhelete tsa NWU tsa dilemo tse sa tswa feta di fana ka motheo o tiileng bakeng sa ho sebetsana le disatsejweng le diphepetso tsa ka moso.

Tsa bokamoso bo haufi: menyetla le diphepetso ho phethiseng leano la rona

Re hlokolosi ho hlokomela diketsahalo mabapi le ho lefellowa ha thuto e phahameng. Hara rona, re tswela pele ho ntlafatsa le ho leotsa tsela eo re etsang tjhelete ka yona, ho ntlafatsa ho sebetsa hantle ha ditjheho tsa mosebetsi, ho sebedisa ka botlalo matlotlo a rona, le ho laola leano la ho fokotsa la rona ka tlhokomelo e kgolo.

Ke ha bohlokwahadi hore thuto e phahameng le modele ya tefello ya NSFAS e tshehetse botsitso bo tswellang pele ba diyunivesithi.

Re tiisa hore re ikemiseditse ho sebetsa le lefapha la Thuto e Phahameng le Thupello ho nnetefatsa NWU e sebetsang hantle le e tsitsitseng ka ho tswellang pele mme, ka kakaretso, botsitso le botsitso bo tswellang pele ba sekthara ya Afrika Borwa ya thuto e phahameng. NWU e ntse e nka karolo ho bopeng ha moralo wa ditfello wa ka moso mme e tla tswela pele ho etsa jwalo.

Tjhebelopele: tsela ya ho baballa botsitso bo tswellang pele ditjheleteng

Hara rona, re tswela pele ho ntlafatsa le ho leotsa tsela eo re etsang tjhelete ka yona, ho ntlafatsa ho sebetsa hantle ha ditjheho tsa mosebetsi, ho sebedisa ka botlalo matlotlo a rona, le ho laola leano la ho fokotsa la rona ka tlhokomelo e kgolo.

Re tiisa hore re ikemiseditse ho sebetsa le lefapha la Thuto e Phahameng le Thupello ho nnetefatsa NWU e sebetsang hantle le e tsitsitseng ka ho tswellang pele mme, ka kakaretso, botsitso le botsitso bo tswellang pele ba sekthara ya Afrika Borwa ya thuto e phahameng.

R46,8 milione (19%) ya ditjhelete tse abetsweng thuso ya ditjhelete di ile tsa sebediswa bakeng sa dikgau tsa makgabane a baithuti. Sekgahla sa katleho ya ba nang le basari ya boleng ba rona e bile 96,7%.